

Достъп до здравна помощ

I. Въведение

1. [Уставът на Световната здравна организация](#) (СЗО) гласи, че упражняването на правото на най-високия достижим стандарт на здраве е едно от основните права на всяко човешко същество без разлика на раса, религия, политически убеждения, икономически или социални условия.
2. Достъпът до здравеопазване е от ключово значение за запазването на човешкото здраве. Здравето е състояние на цялостно физическо, психическо и социално благополучие, а не просто отсъствие на заболявания или физически и психически недостатъци.
3. На правото на достъп до здравеопазване кореспондира задължението на правителствата за осигуряване на адекватни здравни и социални мерки.
4. Правото на здравеопазване е тясно свързано и зависи от реализирането на други права на човека.
5. Правото на достъп до здравеопазване е признато в редица правнообвързващи актове на международното право.

II. Стандарти на ООН

1. [Международният пакт за икономически, социални и културни права \(МПИСКП\)](#) е един от основните международноправни актове за защита на правото на достъп до здравеопазване: **а)** в този акт физическото и душевното здраве се отчитат като равностойни блага; **б)** задълженията на държавите – страни по този пакт в това отношение са насочени към постигането на 4 основни цели – намаляване на детската смъртност, подобряване на хигиената, предотвратяване и лекуване на епидемичните и други заболявания, както и създаването на условия за осигуряване на медицинска помощ при болест за всички.
2. Други актове на ООН от значение за правото на достъп до здравеопазване са: **а)** [Международната конвенция за премахване на всички форми на расова дискриминация](#) (член 5, буква е), точка iv)); **б)** [Конвенцията за премахване на всички форми на дискриминация по отношение на жените](#) (член 11, буква f), член 12 и член 14, параграф 2, буква b)); **в)** [Конвенцията за правата на детето](#) (член 24); **г)** [Конвенцията за правата на хората с увреждания](#) (член 25).

III. Стандарти на Съвета на Европа

1. Член 11 от [Европейската социална харта](#) гарантира правото на здравеопазване, като задължава договарящите държави да предприемат необходимите мерки за превенция на заболяванията и здравно образование, както и за справяне с епидемии и злополуки: **а)** органът, който контролира спазването на Европейската социална харта и тълкува нейните разпоредби, е Европейският комитет за социални права.

IV. Стандарти на ЕС.

1. Член 35 от [Хартата на основните права на ЕС](#) гласи, че всеки има право на достъп до здравна профилактика и да ползва медицински грижи при условията, установени от националните законодателства и практики, както и че при определянето и осъществяването на всички политики и действия на ЕС се

осигурява висока степен на закрила на човешкото здраве: а) разпоредбите на този текст се основават на член 168 [ДФЕС](#) и членове 11 и 13 от [Европейската социална харта](#).

Източници:

<https://www.corteidh.or.cr/tablas/libro4-68.pdf>

<https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/human-rights-and-health>

<https://www.ohchr.org/en/health>

<https://www.un.org/en/chronicle/article/half-century-right-health>

<https://www.coe.int/en/web/compass/health>

<https://www.coe.int/en/web/european-social-charter/article-11>

https://commission.europa.eu/aid-development-cooperation-fundamental-rights/your-rights-eu/know-your-rights/solidarity/health-care_en